

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פְּרָק י"ד

פְּרָשִׁיּוֹת

וְאָרָא - מִטּוֹת מַסְעֵי

שְׁבִיטַת שַׁבָּת וְכַח חֲדוּשֵׁי

תּוֹרָה בַּשַּׁבָּת

פָּרָק י"ד

טַעַם אֶסוּר חֲרִישַׁת הָאָרֶץ וְטִלְטוּל כְּלֵי הָאָרֶץ
בַּשָּׁבֶת..... קלא

עִנְיַן אֶסוּר הוֹצָאָה בַּשָּׁבֶת..... קלא

חֲדוּת הַתּוֹרָה..... קלב

הַקְּשָׁבָה לְחִדוּשׁ..... קלב

עֲטוּר הַצְּדִיקִים בְּגַן עֵדֶן מִשָּׁבֶת לְשָׁבֶת..... קלג

שְׂמַחַת הַצְּדִיקִים בְּגַן עֵדֶן..... קלג

כְּבוֹד הָאֵב בְּחִדוּשֵׁי בְּנוֹ..... קלג

הַתְּעַטְרוֹת הַתּוֹרָה בְּיוֹם זָה..... קלד

הַחֲפָץ חַיִּים וְהַחֲזוֹן אִישׁ..... קלד

לְהַזְכִּירְכֶם,

יִשְׁנֶה חִלּוּקָה נוֹסֶפֶת לְג' סַעוּדוֹת שֶׁל שָׁבֶת:

- שְׂמוּנָה פְּרָקִים [א-ח] לְסַעוּדָה הָרֵאשׁוֹנָה: זְפִים כז-פז.
- שְׂמוּנָה פְּרָקִים [ט-טז] לְסַעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: זְפִים פה-קמ.
- שְׂמוּנָה פְּרָקִים [יז-כד] לְסַעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: זְפִים קמא-קצח.

בשבת

טעם אסור חרישת הארץ וטלטול כלי הארץ
 ובגין דא, אסור למחרש בארעא,
 ולמעבד בה גומות, דהוי כאילו
 עבד פנימו בארעא קדישא, דאיהי
 שכינתא. ואסור לאשתמש בכלים
 דארעא בשבת. ואפילו לטלטל אבן.
 ולא מירי אלא כלי בעלמא. דיהוי נייחא
 לזן בזכו דשכינתא דאתקריאת אבנא,
 דכתיב בה (בראשית כח) והאבן הזאת אשר
 שמתי מצבה, בעלותא. עמידה איהי
 לישראל, דבגינה אית לזן קיומא בעלמא.
 ועליה אתמר, (בראשית מט) משם רעה אבן
 ישראל. (זכריה ג) על אבן אחת שבעה
 עינים, (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים.

ענין אסור הוצאה בשבת

ובגין דא (שמות לא) ושמרו בני ישראל
 את השבת לעשות את השבת
 לדרתם ברית עולם. צריך לנטרא לה
 בדירתם, דלא יפקון מרשות היחיד
 לרשות הרבים. והאי איהו דאוקמוה
 מארי מתניתין, יציאות השבת שתיים
 שהן ארבע, הוצאה מרשות לרשות,
 והכנסה נמי יציאה קרי לה. ואינון סמאל
 ונחש, צריכין ישראל לנטרא לזן, דלא
 ייעלו לדירה דשכינתא, דאיהי רשות
 היחיד. מאן רשות הרבים. חללה שפחה
 זונה נדה גויה, רשות דסמאל ונחש,
 ושבעין ממזן דעמין.

(ח"ג קע"ג, א)

בשבת

טעם אסור חרישת הארץ וטלטול כלי הארץ
 ומשום זה אסור לחרש בארץ ולעשות
 בה גמות, שנעשה כאלו עשה פגם בארץ
 הקדושה, שהיא שכינה. ואסור להשתמש
 בכלים של הארץ בשבת, ואפילו לטלטל אבן
 ולא דבר, אלא כלי סתם, שיהיה מנוחה להם
 בזכות השכינה שנקראת אבן, שכתוב בה
 (בראשית כח) והאבן הזאת אשר שמתי מצבה
 - בתפלה, עמידה היא לישראל, שבגללה
 יש להם קיום בעולם, ועליה נאמר (שם מט)
 משם רעה אבן ישראל. (זכריה ג) על אבן אחת
 שבעה עינים. (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים.

ענין אסור הוצאה בשבת

ומשום זה נאמר, (שמות לא) ושמרו בני ישראל
 את השבת לעשות את השבת לדרתם ברית
 עולם. צריך לשמר אותה בדירתם, שלא
 יצאו מרשות היחיד לרשות הרבים. וזהו
 שבארוהו בעלי המשנה, יציאות השבת
 שתיים שהן ארבע, הוצאה מרשות לרשות,
 והכנסה גם כן יציאה קורא לה. ואלו הם
 סמאל ונחש, צריכים ישראל לשמר עליהם
 שלא יכנסו לדירה של השכינה, שהיא
 רשות היחיד. מי רשות הרבים? חללה
 שפחה זונה נדה גויה, רשות של סמאל
 ונחש, ושבעים ממנים של העמים.

ואז ישראל כלם מתעטרים בעטרות של
 אותן נשמות קדושות, כלם בחדוה במנוחה.
 וכל השבת יש להם אותה חדוה ואותה
 מנוחה, וכל הצדיקים שבגן, כלם עולים

וכדין, ישראל כלהו מתעטרין בעטרין
 דאינון נשמתין קדישין, כלהו
 בחדוה בנייחא. וכל השבת, אית לזן
 ההוא חדוה, והוא נייחא, וכל צדיקייא

ומתענגים בענג עליון של העולם הבא. פיון שיצאת השבת, כל הנשמות פורחות ועולות.

חדות התורה

בא וראה, כשנכנסת שבת, נשמות יורדות לשרות על העם הקדוש, ונשמות הצדיקים עולות למעלה. כשיצאת השבת, הנשמות עולות, אותן ששרו על ישראל. ונשמות יורדות, אותן נשמות הצדיקים.

פיון שעולות כל הנשמות ששרו על ישראל, עולות ועומדות בדמות לפני המלך הקדוש, והקדוש ברוך הוא שואל את כלם: איזה חדוש היה לכם באותו עולם בתורה? אשרי מי שאומר לפניו חדוש על התורה. כמה חדוה עושה הקדוש ברוך הוא. מכנס פמליה שלו ואומר: שמעו חדוש תורה שאומרת נשמת פלוני זה. וכלם מעמידים אותו דבר בשתי ישיבות. הם למטה, והקדוש ברוך הוא למעלה חותם לאותו דבר.

הקשבה לחדוש

בא וראה, כשדבר מתחדש בתורה ונשמה שיורדת בשבת התעסקה באותם דברים חדשים ועולה למעלה, כל הפמליה של מעלה מקשיבה לאותו דבר, וחיית הקדוש מתרבים בכנפים ומתלבשים בכנפים. וכששואל אותם הקדוש ברוך הוא ולא משיביו, ושותקיו, אז חיית הקדוש מה פתוב? (יחזקאל א) בעמדם תרפינה כנפיהן, כמו שצאמר (איוב לב) כי עמדו לא ענו עוד. (נחמיה ח) וכפתחו עמדו כל העם.

די כגנתא, בלהו סלקין ומתענגין בענוגא עלאה, דעלמא דאתי. פיון דנפיק שבתא, בלהו נשמתין פרחין וסלקין.

חדות התורה

תא חזי, כד עייל שבתא נשמתין נחתין לשרייה על עמא קדישא. ונשמתין דצדיקניא סלקין לעלא. כד נפיק שבתא, נשמתין סלקין, אינון דשאריו עליהו דישראל. ונשמתין נחתין, אינון נשמתין דצדיקניא.

פיון דסלקין בלהו נשמתין דשאריו עליהו דישראל. סלקי וקיימין בדיוקנא קמי מלכא קדישא, וקודשא בריך הוא שאיל לכלהו, מאי חדושה הוה לבו בהחוא עלמא באורייתא. וכאה איהו מאן דחדושה דאורייתא אמרת קמיה. כמה חדוה עביר קדשא בריך הוא, כניש לפמליא דיליה, ואמר, שמעו חדושה דאורייתא, דאמרת נשמתא דא דפלוני, וכלהו מוקמי ההיא מלה בתרי מתיבתי. אינון לתתא, וקודשא בריך הוא לעלא, חתים לההיא מלה.

הקשבה לחדוש

תא חזי, כד מלה אתחדש באורייתא, ונשמתא דנחתא בשבתא אתעסקת באינון מלין חרתין, וסלקי לעלא. כל פמליא דלעלא, צייתין לההוא מלה, וחיית הקדוש מתרבין בגדפין, ומתלבשין בגדפין. וכד שאיל לון קדשא בריך הוא, ולא תבין ושתקין, כדיון חיות הקדוש מה כתיב, (יחזקאל א) בעמדם תרפינה כנפיהן, כמה דאת אמר (איוב לב) כי עמדו לא ענו עוד. (נחמיה ח) וכפתחו עמדו כל העם.

ואם תאמר, למה לשתיקה קראו עמידה? אלא בדבור יש שבועה איברים שמתנענעים יחד אתו: לב, ראה, קנה, לשון, שנים, שפתים, בשר. ובשתיקה עומדים בעמדם ללא נענוע, ועל זה קוראים לשתיקה עמידה.

עטור הצדיקים בגן עדן משבת לשבת **שהרי** רב המנונא סבא אמר, (תהלים ס) ישלח עזרך מקדש וגו'. מקדש - זה קדוש ידים. ומציון יסעדרך - זה המוציא, שהוא סועד לב האדם. יזכר כל מנחתיה, כל - לרבות דבר אחר, זו נטילת ידים אחרונה. ועולתך ידשנה סלה - זו ברפת המזון בזמון. אם אתה עושה כן, יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא. ובשבת מקדש, זה קדוש הגדול. ועל דבר זה התעטרו הצדיקים בגן עדן משבת לשבת אחרת.

שמחת הצדיקים בגן עדן **ובזה** גם כן כמה שמחה על שמחה תהיה לצדיקים בגן עדן. ומשום זה אשריו מי שנשמתו בשבת מעידה לפני המלך על חדוש התורה, שהקדוש ברוך הוא וכל פמליתו וכל אותן נשמות הצדיקים שהיו בגן עדן, כלם מתעטרים באותו דבר.

כבוד האב בחדושי בנו **עוד** שמעתי מנורה הקדושה, שכמה כבוד על כבוד ועטרה על עטרה מעטרים לאבי אותו אדם שם בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא: התכנסו לשמע חדוש ודברים חדשים בתורה משם פלוני בן פלוני. כמה הם שמונשקים את ראשו. כמה צדיקים

ואי תימא, שתיקה אמאי קרו ליה עמידה. אלא, בדבורא אית זו שייפין דמתנענען בהריה, לבא ריאה. קנה, לשון, שנים, שפון, בשר. ובשתיקה קיימו בקיומיהו, בלא נענועא. ועל דא קרי לשתיקה עמידה.

עטור הצדיקים בגן עדן משבת לשבת **דהא** רב המנונא סבא אמר, (נ"א רב מתיבתא) (תהלים ס) ישלח עזרך מקדש וגו'. מקדש, דא קדוש ידים. ומציון יסעדרך, דא המוציא, דאיהו סעיד לבא דבר נש. יזכור כל מנחותיך, כל לאסנאה מלה אחרא, דא נטילת ידים בתרייתא. ועולתך ידשנה סלה, דא ברפת המזון בזמון. ואי את עביר בן, יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא. ובשבת מקדש, דא קדושא רבא. ועל מלה דא, אתעטרו צדיקיא בגן עדן, משבת לשבת אחרא.

שמחת הצדיקים בגן עדן (ח"ג סעי"ג, ס) **ובדא** אורף הכי, כמה חדו על חדו הוי לצדיקיא בגן עדן. ובגין כך זכאה איהו, מאן דנשמתיה בשבת אסהידת קמי מלכא, על חדושא דאורייתא, דקודשא בריך הוא, וכל פמליא דיליה, וכל אינון נשמתין דצדיקיא דהוי בגן עדן, פלהו מתעטרו בכהוא מלה.

כבוד האב בחדושי בנו **תו** שמענא בוצינא קדישא, דכמה יקר על יקר, ועטרה על עטרה, מעטרן לאבוה דהוא בר נש תמן, בשעתא דאמר קדשא בריך הוא, אתבנשי למשמע חדושא ומלין חדתין דאורייתא, משמיה דפלוני בר פלוני, כמה אינון

מְעַטְרִים אוֹתוֹ כְּשִׁיזְרָדִים. אֲשֶׁרֵי חֲלָקִים שֶׁל
כָּל אֵלוֹ שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה בְּיָוֶם הַשַּׁבָּת
מִשָּׂאֵר יָמִים. (עד כאן)

הַתְּעַטְרוֹת הַתּוֹרָה בְּיָוֶם זֶה
שְׁנֵינּוּ, בְּיָוֶם הַזֶּה שֶׁהַתּוֹרָה מִתְּעַטְרֶת בּוֹ,
מִתְּעַטְרֶת בְּכָל, בְּכָל אוֹתָן מִצְוֹת, בְּכָל אוֹתָן
גְּזָרוֹת וְעֵנְשִׁים, בְּשִׁבְעֵים עֶנְפִּים שֶׁל אוֹר
שֶׁזוֹהָרִים מְפַל צַד וְצַד. מִי רָאָה הָעֶנְפִּים
שִׁיִּצְאִים מְפַל עֲנַף וְעֲנַף, חֲמִשָּׁה עוֹמְדִים
בְּתוֹךְ הָאֵילָן, וְכָל הַפְּנִים אַחוּזִים בָּהֶם?
מִי רָאָה אוֹתָם שְׁעָרִים שֶׁנִּפְתָּחִים בְּכָל צַד
וְצַד, וְכָלֵם זוֹהָרִים וּמְאִירִים בְּאוֹתוֹ הָאוֹר
שִׁיִּצְאָ וְלֹא פּוֹסֵק?

בֹּא רָאָה, כָּל אוֹתָם עֵמְקִים נִסְתָּרִים
שִׁיִּצְאִים מִתּוֹךְ מַחְשְׁבָה וְקוֹל לֹוֹקֵחַ אוֹתָם,
לֹא מִתְגַּלִּים עַד שֶׁדְּבוּר מְגַלָּה אוֹתָם. מֶה
הַדְּבָר? הֵינּוּ דְבוּר.

דְּנִשְׁקִין עַל רִישָׁיהָ. כִּמָּה צְדִיקֵיִּיא מְעַטְרִין
לִיהָ, כִּד נְחִתִּין. זָכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּכָל
אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרֵיִתָא, יוֹמָא
דְּשַׁבְּתָא מִשָּׂאֵר יוֹמִין. (עד כאן).

הַתְּעַטְרוֹת הַתּוֹרָה בְּיָוֶם זֶה (ח"ב פ"ט, א)
תֵּאֲנָא, בְּהַאי יוֹמָא, דְּאוֹרֵיִתָא
מִתְּעַטְרָא בִּיהָ, מִתְּעַטְרָא
בְּכָלֵא, בְּכָל אֵינוֹן פְּקוּדִין בְּכָל אֵינוֹן
גְּזָרִין וְעוֹנְשִׁין, בְּשִׁבְעֵין עֶנְפִּין דְּנְהוּרָא,
דְּזוֹהָרִין מְכָל סְטְרָא וְסְטְרָא. מֵאֵן חֲמִי,
עֶנְפִּין דְּנִפְקִין מְכָל עֶנְפָא וְעֶנְפָא, חֲמִשָּׁא
קְוִימִין בְּגוֹ אֵילָנָא, כְּלָהוּ אֲנַפִּין בְּהוּ
אַחִירִין. מֵאֵן חֲמִי, אֵינוֹן תְּרַעִין דְּמִתְּפַתְחוּן
בְּכָל סְטְרָא וְסְטְרָא, כְּלָהוּ מְדִהָרִין וְנְהָרִין,
בְּהַחוּא נְהוּרָא דְנִפְקִין וְלֹא פּוֹסֵק.

(ח"א ל"ב, א)

תֵּאֲנָא חֲזִי, כָּל אֵינוֹן עֵמִיקִין סְתִימִין דְּנִפְקִין
מְגוֹ מַחְשְׁבָה וְקָלָא נְטִיל לֹוֹן לֹא
אַתְגַּלִּיין עַד דְּמִלָּה מְגַלָּה לֹוֹן. מֵאֵן מִלָּה
הֵינּוּ דְבוּר.

החפץ חיים והחזון איש זי"ע

במכתבי מרן החפץ חיים זצ"ל (דף יד אות ג'), שספר בנו
הר' אריה ליב על אביו, שהחזיק מאד בחכמת הקבלה
באמרו כי הוא אחד מחלקי תורה היותר נעלים, ומרגלא
בפומיה תמיד כי בלי סתרי תורה מגששים אנו באפלה, ובס'
"מאיר עיני ישראל" (כ"ג ע' תקנ"ו), שרבי שלמה ספר לו על
רבו החפץ חיים, שכל שבת קודש למד את הזהר של
הפרשה, גם היה אומר לאחרים שילמדו הזהר של הפרשה,
אפילו בחורים. והיה אומר שרבו כמדרש. (אור הזהר דף 82).
ובספר מעשה איש (חלק ג' ע' צ"ח): שמרן החזון איש זצ"ל
אמר להג' ר' שמריהו גריינימן זצ"ל, שאין ספר מוסר כל כך
טוב כמו ספר הזהר. (מפעל הזהר העולמי - 0548436784)